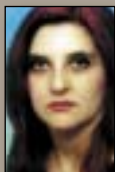

На западниот дел од Римскиот форум се наоѓа и главниот влез, каде се откриени и три нови монументални арки. Ова е најзначајното откритие на годинашните истражувања.

Пишува: Милева ЛАЗОВА

ПАНОРАМА НА СТОБИ

Со откривањето на монументален отворен влез, составен од три столба на врвот споени со аркади, завршува првата етапа од ископувањата кои веќе трета година ги финансира организацијата "ЧИИЗ" од Палермо, Италија, во рамките на проектот "Археолошка и туристичка валоризација на античкиот град Стоби". Римскиот форум на археолошкиот локалитет Стоби ја покажа целата своја големина, високи 5,5 метри, со кои засега е единствениот ваков објект, во целост пронајден во Македонија.

За најновите резултати информираше археологот Мила Шурбаноска, раководителка на тимот. Таа откри дека средишниот и западниот дел на Форумот се доистражени и документирани се гробови од доцноримската некропола. Во два, од дваесетте новооткриени, се пронајдени 32 бронзени монети, но и 10 бронзени монети, за кои се претпоставува дека се наоѓале во кесе на покојник.

"Работиме околу два месеца, главно, на средината на објектот. Прво истраживме и документиравме гробови кои во минатото биле дел од доцноримската некропола, а ја истражувавме пред три години. Годинава откривме 20 гроба во кои најдовме скромни прилози, освен во два каде што пронајдовме 32 и 10 бронзени монети. Гробовите се датирани кон крајот на IV до V век и го претставуваат претпоследниот слој во објектот. Најважно е што наскоро Римскиот форум ќе биде единствениот целосно истражен објект од раноримскиот период во земјава", објасни археологот Шурбаноска.

Според Џузепе Камарата, претставник на "ЧИИЗ" од Италија, проектот се реализира благодарение на институциите од Македонија и на италијанското Министерство за надворешни работи.

"Проблемот со културните добра - потенцира Камарата - е да се откријат, а

РАНОРИМСК РАСКОШНИ АР РЕШЕ

Стоби бил најголем град во северниот дел на Римската провинција Македонија. Најверојатно бил подигнат во III-II век пр. н.е. иако последните археолошки истражувања во градската зона имале индиција за постоење на многу постара населба. Градот интензивно почнал да се шири во I век од н.е., во времето на римскиот принципат, односно во времето на императорот Август, кога добил и ранг на муниципиум надвор од Италија, чии граѓани уживале привилегиран статус кој ги ослободувал од даноци. Истражувањата покажале дека станува збор за голем објект од јавен карактер, со раскошни архитектонски решенија, високи ниши кои завршуваат со арки. Сидовите од нишите и пиластрите биле обложени со мермерна оплата, а арките биле украсени со венец од лачни, профилирани мермерни украси. Покрај изобилството од движен наод особено внимание заслужуваат откриените делови од мермерни статуи кои ги кра-

селе нишите. Тоа се фрагменти од раце, нозе, глави... работени од бел ситнозрнест мермер. На некои од нив се зачувани аплицирани украсни орнаменти изведени со златни ливчиња.

Во III век згаснува функционирањето на Форумот, веројатно по наездата на Готите.

ВИСОКИ НИШИ
КОИ ЗАВРШУВААТ СО АРКИ

ОРНАМЕНТИРАН БЕЛ МЕРМЕР

потоа да се реши што да се прави со нив и на кој начин тоа да се направи. Ние сме тука да дадеме совет, да дискутираме. Се надевам дека ќе донесеме заклучоци кои ќе бидат вредни за сите". Истражувањата кои годинава се финансирани само од "ЧИСС" од Палермо, без учество на македонското Министерство за култура (кое годинава, воопшто и не финансира истражувања на Стоби), ќе продолжат и во втората половина на

ОТКРИЕНИ МОНЕТИ НА ЛОКАЛИТЕТОТ

И ОБЈЕКТ СО ХИТЕКТОНСКИ НИЈА

Директорката на Музејот на Македонија, Мери Аницин-Пејоска, се надева дека ќе продолжи соработката со италијанската организација:

"Се надевам дека со новите сознанија ќе го оправдаме проектот и ќе продолжиме да работиме заедно и во рамките на културниот туризам ќе ѝ го претставиме Стоби на светската јавност".

СИДОВИТЕ И ПИЛАСТРИТЕ БИЛЕ ОБЛОЖЕНИ
СО МЕРМЕРНА ОПЛАТА

За истражувањата се обезбедени околу 30.000 евра колку што чинат и досегашните истражувања, а одобрени се и дополнителни 40.000 евра за нова музејска зграда, но сè уште "домаќините", како што нè нарече италијанскиот гостин Камарата, не ја донеле потребната одлука каде тој ќе се наоѓа. Италијанскиот партнер потенцираше дека чекаат подолго време на одлуката која треба да ја донесат Министерството за култура и Управата за заштита на културното наследство, а во спротивно мошне уверливо истакна дека доколку надлежните македонски институции не се одлучат до декември парите ќе се вратат во Италија.

"Во тој случај парите ќе се вратат на сметката на италијанското Министерство за надворешни работи и никогаш веќе не ќе може да се употребат во Стоби", истакна Камарата.

август, а постои можност, како што потенцираше италијанскиот претставник, Џузепе Камарата, тие да продолжат за уште шест месеци, по претходен договор со Министерството за култура и со одобрение од Министерството за надворешни работи на Италија.